

ZGRADA AGENCIJE ZA VODNE PUTOVE I ŠPORTSKE UDRUGE VUKOVARA

Uvod

O planovima za gradnju zgrade Agencije za plovne putove u Vukovaru, jedne od rijetkih državnih uprava, ustanova i zavoda što djeluju na području cijele Hrvatske, a kojima je sjedište izvan Zagreba (izuzeci su još, primjerice, Agencija za hranu u Osijeku i Agencija za obalni linijski pomorski promet u Splitu), već smo govorili kada smo pisali o obnovi i gradnji novih građevina u Vukovaru (*Građevinar*, 10/2008.). Sada je ta neobična građevina, koja će uvelike izmijeniti pogled na Vukovar s dunavske strane, pred završetkom. Gradi se na malom dunavskom otoku usred grada, zvanom Otok športova, a osim za Agenciju poslužit će i gradskim potrebama, ponajprije za smještaj športskih udruga, ali i kao iznimno zanimljiv vidikovac.

Riječ je o nevelikoj prozračnoj zgradi koja se nalazi na jednoj od najzanimljivijih i najuočljivijih gradskih lokacija. Naše smo čitatelje navikli da na ovome mjestu pišemo o velikim, značajnim i skupim projektima, ali s obzirom da se radi o gradu neobično burne prošlosti, koji je usto pretrpio najveća razaranja u Domovinskom ratu, spremni smo zabilježiti i poneku novu manju građevinu, posebno ako je poput ove višestruko zanimljiva i provokativna.

Otok športova i njegov nastanak

Nesumnjivo je najzanimljiviji podatak povezan s novom zgradom njezina lokacija. Uostalom teško se i sjetiti kada se u Hrvatskoj dosad na nekom riječnom otoku (adi) legalno gradila neka nova građevina. Doduše na tom je otoku još 2003. obnovljena zgrada Veslačkog kluba, no

BUILDING TO ACCOMMODATE AGENCY FOR WATERWAYS AND VUKOVAR SPORTING CLUBS

A new building that will be the seat of the Agency for Navigable Waterways, and also a home to various water-related sports associations of this town, is currently under construction at the Island of Sports in Vukovar. The building is to have a scenic vista and various other amenities for the recreation, sports and amusement, but also for holding a variety of cultural events. The building is built on the island that has had a peculiar history: first it was an island, then it became a part of the mainland, only to become an island once again following dike construction on the Danube and Vuka rivers, and after excavation of the new mouth for the Vuka River. This extraordinary and highly attractive building will greatly change the view of Vukovar from the side of the river. Several contractors and equipment manufacturers from Vukovar and surrounding areas are taking part in the construction of this building. The works are now nearing completion and the official opening is expected to take place very soon, despite the fact that builders were faced with extremely harsh conditions, such as a cold and long winter, and frequent flooding that hindered realization of construction work.

riječ je o zgradi koja na istom mjestu postoji vrlo dugo i koja je u više navrata obnovljena. Uostalom na jugoistočnom rubu nevelika otoka,

na mjestu gdje se gradi nova zgrada, bili su i ostaci manje zidane građevine, zapravo skladišta za čamce u sklopu zimske luke.

Položaj Otoka športova i nove zgrade na satelitskom snimku središta Vukovara

Otočića kao što je Otok športova na Dunavu ima zaista mnogo, posebno na dijelu između Vukovara i Iloka.

od turske riječi *ada* odnosno umanjnice *adica* kako se u podunavskim krajevima nazivaju otoci. Na

jevali veliku pobjedu na Mohačkom polju. Tada je preko rijeke Vuke izgrađen drveni most (navodno za samo tri dana) koji je dugo, posebno nakon što ga je krajem 18. st. zamijenio zidani lučni most, bio jedina prometna veza između kontinentalne Hrvatske i Srbije, odnosno Osijeka i Beograda (danas pješački most što spaja ulice Dr. Franje Tuđmana i J. J. Strossmayera). Turci su inače pred austrijskom vojskom napustili Vukovar 1687. godine.

Alica je bio izdužen otočić ispred ušća Vuke koja se u svojevrsnoj delti, dvadesetak metara od mosta, ulijevala u Dunav s dva rukavca – lijevim i desnim. Desni se krak ulijevao ispod franjevačkog samostana i crkve Sv. Filipa i Jakova, a lijevi nadomak dvorca Eltz. Stoga ne stoje često isticanje tvrđnje kako je Vuka bila jedna od rijetkih rijeka u svijetu koja je u matičnu rijeku utjecala uzvodno umjesto okomito (kao danas)

Prikaz na staroj karti negdašnjega račvastog ušća Vuke u Dunav

No ni jedan nema tako neobičnu sudbinu jer to je najprije bio otok, potom dio kopna, a na kraju je u smanjenom obliku ponovno postao otok, zapravo umjetni otok. Dogodilo se to nakon gradnje dunavskog nasipa i uređenja ušća Vuke nakon katastrofalne poplave 1965. godine. O toj nas je činjenici obavijestio Branko Božić, dipl. ing. građ., direktor i vlasnik glavnog izvođača – *Hidromonta* d.o.o. iz Vukovara. Riječ je inače o velikom ljubitelju vukovarske prošlosti i kolekcionararu starih vukovarskih razglednica koji se tom strašću „zarazio“ u progonstvu. Opskrbio nas je svim potrebnim povijesnim podacima, ali i ustupio knjigu Brane Crlenjaka *Razvitak vukovarskih ulica*, čije je drugo dopunjeno izdanje objavio Gradski muzej iz Vukovara 2005. godine.

Sadašnji se otočić pokraj ušća Vuke nekad zvao Alica, a naziv je turskog podrijetla i odnosi se na ranu trešnjicu ili vrstu svijetle trešnjice. Doduše postoji mogućnost da je naziv izveden i

Negdašnje vukovarsko parobrodarsko putničko pristanište

mnogim se starim kartama vidi da je Alica bila naseljeni i mostovima povezani otok, a nazire se i drveće pa je sasvim moguće da su to bile trešnjice. Turci su na otoku imali šatore, navodno i logor sultana Sulejmana I. Veličanstvenog. Osmanlije su na svom pohodu 1526. bili zauzeli sve utvrde na Dunavu i poslije izvo-

ili nizvodno (što je najčešći slučaj) jer je to bilo uzrokovano umjetnim putem, dakle zatrpavanjem desnoga rukavca i njegovim naknadnim nasipavanjem. Desni je krak zatrpan početkom 19. st., što se zaključuje po karti iz knjige tiskane 1795. (F. Schraud: *Historia Pestis Syrmienensis*) gdje postoje dva kraka i po karti iz

1817. (što ju je izradio dvorski geometar Gabrijel Homer) gdje je desni krak već zatrpan. Tada je negdašnji otok Alica pretvoren u poluotok.

dobio ime. Rijeka je Vuka duga 112 km i izvire ispod Krndije kod sela Paučja, a na početku je njezina toka 1978. izgrađena brana i stvoreno je

kovar razvio na veleposjedu od 35 sela što ga je car i kralj Karlo VI. 1728. za vojničke zasluge darovao austrijskom grofu Ferdinandu Kueff-

Stari drveni most za dio ušća koji je danas Otok športova

Sustavno je nasipavanje rukavca započelo u sedamdesetim godinama 19. st., a novi je nasuti Zvonimirov trg (današnji Trg Republike Hrvatske) nastao do 1881. godine. Na trgu, i produženom poluotoku koji je bio njegov sastavni dio, održavali su se sajmovi pa se nazivao Nedjeljna pijaca, ali su se uz pijacu vezivali i nazivi Žitna i Svinjska. Na tom prostoru ispred sadašnjega hotela *Dunav* uređeno je pristanište, što je i danas slučaj, a na dijelu gdje je danas Otok športova bilo je parobrodarsko pristanište, uostalom prilazna se ulica i danas naziva Parobrodarska. U Vukovaru je 1831. pristao prvi parobrod, a desetak godina poslije uspostavljena je stalna parobrodarska linija do Pešte. Potom su krajem 19. i početkom 20. st. austrijska i mađarska parobrodarska društva svakodnevno, od kraja ožujka do prosinca, prevozila putnike od Vukovara do Novoga Sada i natrag. Parobrodi su spajali Vukovar s Budimpeštom, a bila je uspostavljena i redovita linija do Zemuna. Tada je izgrađena pristanišna zgrada s prodajom karata – današnji restoran *Vrške*.

Valja ponešto reći i o rijeci Vuki koja je presudno utjecala na razvoj Vukovara, uostalom po njoj je grad i

umjetno jezero *Borovik*. Vuka je pred ušćem u Vukovaru meandrirala niskim močvarnim područjem uz Dunav, a nerijetko se za visokih voda kod Priljeva (na mjestu gdje su sada lučka postrojenja) prelijevala u Dunav, što je onemogućeno 1891. gradnjom nasipa za željezničku prugu.

Vuka je znatno utjecala i na ukupan razvoj grada koji se razvio oko utvrđene uzvisine na desnoj obali njezina ušća, a manja su naselja na lijevoj obali nestala nakon turske okupacije. Uostalom korito je Vuke i svome donjem dijelu i dandanas granica Srijema i Slavonije, što vjerojatno potječe od toga da je prostor na desnoj obali pripadao Srijemskom, a prostor na lijevoj Požeškom (Slavonskom) sandžaku. U to su doba na lijevoj obali rijeke, tik do mosta, bili samo derviška tekija (bogomolja) i svratište, a u blizini (na mjestu dvorca Eltz) i turbe (grob) Hindi-babe, potomka roda Muhamedova, kako to piše Evlija Čelebija.

Novi se grad na lijevoj obali Vuke počinje razvijati tek s povratkom austrijske vlasti jer na gusto napućenoj desnoj obali i nije bilo prostora, a lijeva je bila izvrsno zaštićena vodama Dunava i Vuke. Novi se Vu-

steinu. Imanje je 1736. prodano braći Karlu Filipu i Karlu Antunu Eltzu, grofovima koji se ubrajaju u njemačko praplemstvo, a Filip je bio i nadbiskup *Mainza* te njemački izborni knez. Najprije je izgrađena kasarna, potom kurija i crkva, a 1749. se počeo graditi dvorac Eltz koji je dovršen početkom 20. st. Slijedi zgrada Županije, Suda, tvornica svile i sl. Većinu su stanovništva Novog Vukovara činili Nijemci i oni su do kraja 1945. tvorili gotovo trećinu ukupnoga stanovništva Vukovara. Novi i Stari Vukovar ujedinili su se u jedinstvenu općinu tek 1873. godine.

Čini se da novo ljevokasto ušće Vuke nastalo zatrpavanjem i nasipavanjem još više pridonosilo čestim poplavama jer su dunavske vode za velikih voda izravno ulazile u Vuku i uzrokovale poplave znatno iza njezina ušća. Sve se promijenilo nakon 1965. i katastrofalne poplave kada je visina vode dostigla rekordnih 762 cm. Tada su bili poplavljeni i dijelovi Starog Vukovara i Dunav se razlio sve do dvorca Eltz, a Vuka je poplavila Olajnicu i proširila se do Adice i Dobre vode te na Priljevu do Lušca. Nakon toga je izrađen nov generalni plan i prišlo se temeljitoj rekonstrukciji užega i širega grads-

kog područja. Izgrađen je dunavski nasip i temeljito reguliran tok Vuke koja je sada dobila i korito i novo ušće u Dunav. Tada je i dio negdašnje Alice ponovno pretvoren u otok koji je zatvarao tzv. zimsku luku i nazvan Otok športova.

Neobičan nastanak ovoga otoka objašnjava činjenicu da su na otoku, kao negdašnjem kopnu, građene zgrade. To inače nije odveć uobičajeno, posebno stoga što se događalo da bude potpuno potopljen, kao u spomenutoj poplavi 2006.

Vjerojatno je dio Alice koji je pretvoren u Otok športova povezan s mostom tek kada je zatrpan desni rukavac ušća Vuke. Dotad su Alicu dva mosta povezivala samo sa Starim Vukovarom, a uklonjena su nakon nasipavanja. U gradskom muzeju u Vukovaru čuva se jedna slika drvenoga pješačkog mosta koji je služio kao veza s parobrodskim pristaništem. Zna se da je 1912. novi armiranobetonski most izgradio čuveni vukovarski projektant ing. Fran Funtak. Taj je most vjerojatno srušen povlačenjem Nijemaca 1945. kada su uništeni praktički svi vukovarski mostovi. Nema podataka kada je izgrađen postojeći most preko kojega su prolazili pješaci i automobili, ali se zna da predstoji gradnja potpuno novog mosta koji je projektirao dr. sc. Petar Sesar iz *Instituta IGH* d.d. u Zagrebu.

Prvu je zgradu Veslačkog kluba u prvoj polovici 20. st. na sadašnjem otoku projektirao također slavni vukovarski graditelj ing. Emil Gölis, ali je prema njegovu tom projektu izveden samo dio. Sadašnja je zgrada Veslačkog kluba građena u sedamdesetim godinama, vjerojatno kada i hotel *Dunav* s kojim je stilski srodna. Teško je oštećena u Domovinskom ratu, a obnova je dijelom financirana i donacijom grada Ulma. Čini se da je negdašnje pristanište pretvoreno u svima znani restoran tek nakon 1975. i on se najprije zvao *Tri vrške*, da bi

odmah nakon povratka prognanika dobio sadašnje ime – *Vrške*.

Karakteristike projekta

O značajkama projekta zgrade Agencije razgovarali smo s glavnim projektantom Hrvojem Bakranom, dipl. ing. arh., iz projektne tvrtke *Urbane tehnike* d.o.o. iz Zagreba koja je taj posao dobila na pozivnom natječaju od pet projektantskih timova. Natje-

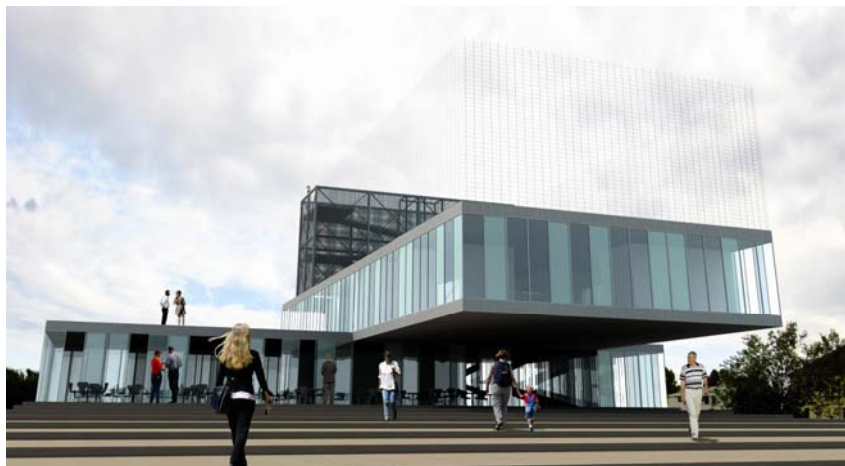
čaj je za idejno rješenje zaključen tijekom 2007., a potom su *Urbane tehnike* izradile glavni i izvedbeni projekt. Ing. Bakran nam je otkrio da su novi Otok športova zamislili kao sastavni dio buduće vukovarske šetnice koja će polaziti iz Vukovarske luke i jednim krakom uz obalu Dunava ići do Vučedola, a drugim krakom uz obalu Vuke do Adice. Šetnica je namijenjena rekreaciji,

Pogled iz zraka na budući izgled Otoka športova

Pogled s jugoistoka na novu zgradu

Prikaz glavnog ulaza u zgradu Agencije

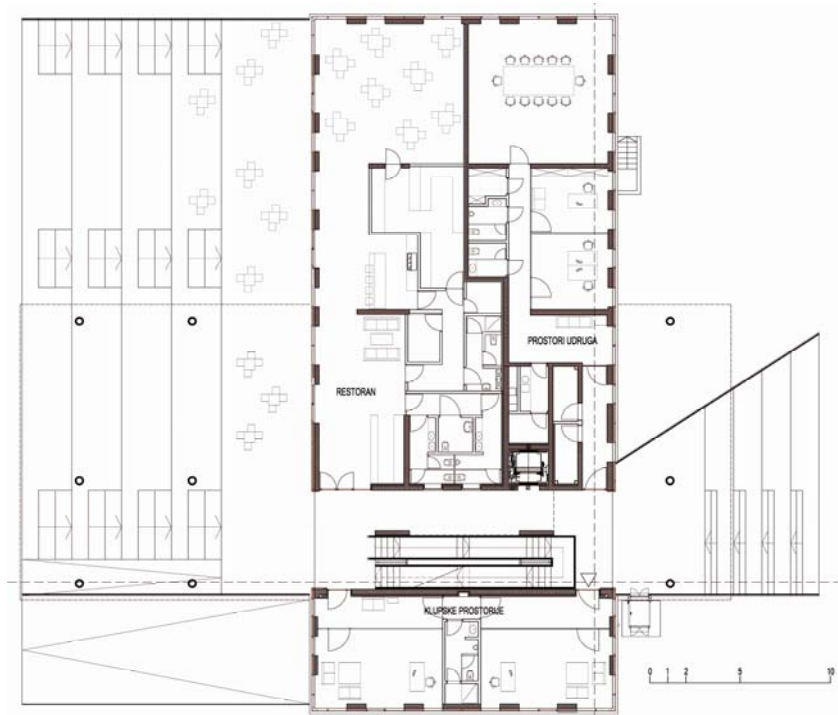
športu, kulturi, turizmu i memorijalnim proslavama, a upravo se novom zgradom Agencije zaokružuje najvrjedniji dio te šetnice u koji je uključena zimska luka, Otok športova i dvorac Eltz kao novi i sadržajni gradski prostor. Tu se predviđaju koncerti, glazbeno-scenske izvedbe, športska zbivanja, nadmetanja u kuhanju fiš-paprikaša, veslačke utrke, galerija na otvorenom, rekreacija za građane, mjesta za ribiče i sl. Prostor se može proširiti pontonom u zimskoj luci, otvorenim platoom ispred zgrade, ali i dvorištem dvorca Eltz.

Za sve će te sadržaje trebati ugraditi i novu urbanu opremu od koje ponešto već i postoji, poput *displeja* Agencije s informacijama o rijeci i plovnom putu, ali će biti potreban poseban gradski informativni pano, suvenirnice, klupe, rasvjeta i sl. Obogaćenjima sadržaja posebno će pridonijeti visoki vidikovac na zgradi, ali i terasa koja je namijenjena javnim i scenskim priredbama. Primjerice već je dogovoreno da će se tu održavati sada već poznati filmski festival podunavskih zemalja (*Vukovar film festival*), a nisu isključene ni neke predstave Festivala glumca koji se tradicionalno održava u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Zapravo i Otok športova i zgrada Agencije s vidikovcem zamišljeni su kao svojevrsni vukovarski dnevni boravak. Zgrada ima četiri etaže – suteran

(podrum), prizemlje, prvi kat i vidikovac do kojega se stiže stubištem i dizalom. U suterenu je predviđeno spremište za športske klubove (za čamce, motore, bicikle...) i Agenciju (plutače i druga oprema za označavanje plovnih putova) te manji garažni prostor. U prizemlju su planirane prostorije za udruge ili klubove koje su okrenute prema zimskoj luci i prostoru za pripremu i održavanje brodova te poseban prostor za restoran i druge ugostiteljske sadržaje

koji se uređuje u *rohbau* izvedbi. Dakako da su predviđene i posebne sanitarije i garderobe za sve korisnike različitih zbivanja u zgradi i na otoku. Prostor je Agencije na prvom katu zgrade predviđen kao suvremeni poslovni prostor i otvoren je na sve četiri strane, a prema Dunavu ima i posebnu reprezentativnu terasu. Krov je zgrade, kao što smo rekli, prema potrebi namijenjen rekreativnim, športskim, kulturnim i zabavnim sadržajima.

Valja reći da je inače od idejnoga od izvedbenog rješenja opći izgled zgrade ponešto izmijenjen jer je u idejnom rješenju na zapadnom odnosno jugozapadnom glavnom ulazu bila predviđena velika konzolna istaka prostorija prvog kata, ali je na zahtjev investitora zamijenjen konstruktivni sustav (umjesto čelične visokostijene rešetkaste konstrukcije u armiranobetonski), pa je zgrada dobila vitke stupove koji nose armiranobetonsku kasetiranu međukatnu konstrukciju prvoga kata. Također je na pročeljima trebala biti dominirajuća drvena obloga od ariša koji su kao

Tlocrt prizemlja s naznačenim linijama presjeka (crtkano)

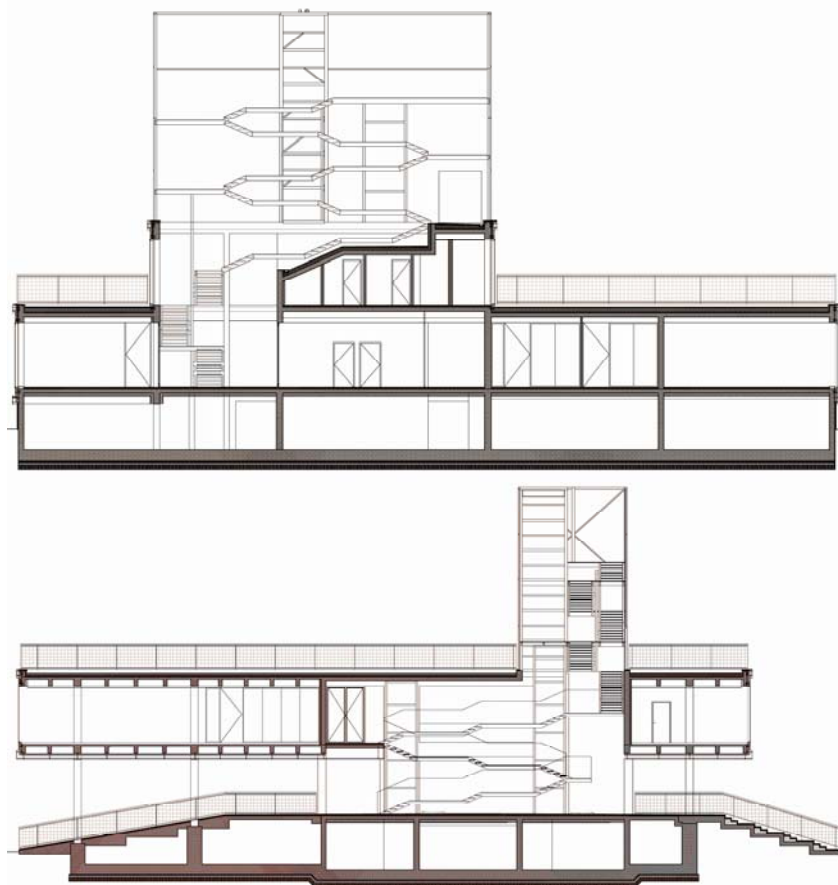
klizni elementi trebali poslužiti kao zaštita od sunca, a takva je pročelja ova projektantska tvrtka uspješno primijenila na nekim drugim projektima. I to je zbog racionalizacije troškova napušteno, ali radi blizine vode i obilja padalina nošenih vjetrom na tom isturenom mjestu te zamijenjeno tzv. tehnopanelima, zapravo pročeljem od stakla i aluminija. Tu se skladno izmjenjuju bijele plohe roleta i tamne plohe zatamnjenog stakla ili crnih metalnih okvira. U unutrašnjosti će biti postavljene pločice bez glazure (tzv. gres pločice) i tzv. „kompjutorski“ pod (uzdignuti pod sa svim priključcima). Valja istaknuti da će svi čelični dijelovi vidikovca, stubišta i ograda biti pocinčani. Sve u svemu nastojalo se da nova zgrada bude nov i prepoznatljiv simbol Vukovara.

U razgovoru s ing. Bakranom doznali smo da je ukupna površina otoka 9060 m², a površina za ovu prigodu posebno formirane građevne čestice (od dijelova triju zasebnih) – 2524 m². Površina je vertikalne projekcije svih zatvorenih nadzemnih prostora zgrade 1014 m², što znači da je izgrađenost građevne čestice 40,17 posto. Ukupna je građevinska bruto površina 2024 m², čemu valja pridodati i 142 m² otvorenoga stubišta. Od toga na suteran otpada 640 m², na prizemlje 652 m², na prvi kat 636 m² i na vidikovac 96 m². Ne bi trebalo zanemariti ni otvorene prostore terasa kojih je ukupno četiri, a najveća je ona namijenjena športu i zabavi (430 m²) na 91,5 m n.v. Inače se terasa agencije nalazi na 91,6 m n.v., a vidikovac na 94,3 odnosno 97,5 m n.v.

Nosivi je sustav zgrade monolitna armiranobetonska okvirna konstrukcija s armiranobetonskom jezgrom stubišta i dizala. Stropne su konstrukcije monolitne armiranobetonske ploče nosive u dva smjera i oslonjena na grede (podvlake). Stupovi su čelični, a građevina je temeljena na armiranobetonskoj ploči. Kako se

građevina nalazi u VII. seizmičkoj zoni, obavljen je odgovarajući proračun i na djelovanje potresa.

ke jer je i u novoj zgradi restoran pa bi bilo najbolje da se *Vrške* tamo presele. Time bi bili zadovoljeni i

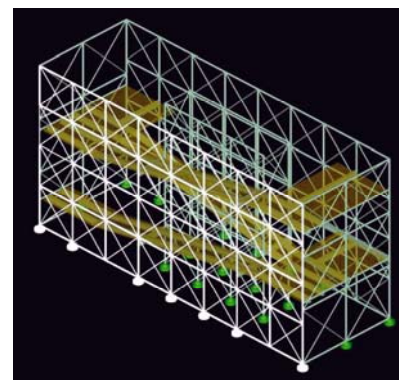

Uzdužni i poprečni presjek

Projekt konstrukcije izradio je Petar Sučević iz projektne tvrtke *Dobri projekti* d.o.o. iz Zagreba kao vanjski suradnik, a ostali su suradnici na projektu *Projekting ViK* d.o.o. (voda i odvodnja), *Elag* d.o.o. (strojarstvo), *Flamit* d.o.o. (zaštita od požara), *AR projekt* d.o.o. (fizika zgrade), *Končar ugostiteljska oprema* d.o.o. (tehnološki projekt kuhinje) i *Lift modus* d.o.o. (projekt dizala). Uz ing. Bakrana kao suautori još su potpisani Zdravko Krsić, dipl. ing. arh. i Dražen Plevko, dipl. ing. arh. Suradnica na projektu bila je Vera Ružić, dipl. ing. arh.

Inače je projektom zgrade Agencije za vodne putove projektirana u skladu s projektnim zadatkom koji je predviđao uklanjanje restorana *Vrš-*

suvremeni ugostiteljski standardi i navike, posebno stoga što sadašnja zgrada uopće i nije građena da bude restoran. Vjerojatno nema ni posebnu graditeljsku vrijednost kada nije zaštićena.

Shematski prikaz konstrukcije

Za kraj nekoliko rečenica o projektnoj tvrtki *Urbane tehnike* d.o.o. koja se bavi arhitektonskim projektiranjem i izradom prostornih, urbanističkih i detaljnih planova uređenja te nadzorom izvođenja. Osnovali su je 2002. njezini suvlasnici Hrvoje Bakran, Zdravko Krasnić i Dražen Plevko. U tvrtki ih je petnaestak, uglavnom arhitekata, ali ima i građevinara. Izradili su brojne projekte i dobili mnoge nagrade, a neke su projekte dobili i izravnom pogodbom. Od izvedenih projekata posebno ističu stambeno-poslovnu zgradu *Nova galerija* u zagrebačkom predjelu Špansko i višestambenu zgradu na Zavrtnici u Zagrebu, a najpoznatiji su im projekti Muzeja čokolade što su ga radili za *Kraš* d.d. (od kojega se odustalo) i tvz. Crni monolit, najviši neboder na ovim prostorima (160 m) koji su projektirali za raskršće Savske ceste i Slavonske avenije, a gradnja je u zastoju zbog sadašnjih gospodarskih problema. Poznata su im i četiri stambena nebodera s pratećim sadržajima pokraj rotor u Novom Zagrebu te isto toliko nebodera iza brda Bevedere u Rijeci.

Posjet gradilištu

Posjet gradilištu nove zgrade Agencije za putove započeli smo razgovorom sa starim znancem Miroslavom Ištukom, dipl. ing. građ., ravnateljem Agencija za vodne putove i predsjednikom DAGIT-a Vukovar. Uostalom i privremeno se sjedište Agencije nalazi nadomak gradilišta – u Veslačkom klubu na Otoku športova. Od ing. Ištuka smo doznali da se gradilište točno naziva: zgrada Agencije za vodne putove i športske udruge grada Vukovara. Ujedno smo čuli da postoje dva investitora – Agencija i Grad Vukovar. Agencija snosi troškove građenja, planirani su troškovi izgradnje 17 milijuna kuna, Grad ulaže zemljište i snosi troškove projektne dokumentacije, komunalnog doprinosa, priključaka na infrastrukturu, a brine se i o rješava-

nju imovinsko-pravnih odnosa. U zgradi će uz ugostiteljske sadržaje u dijelu prizemlja biti smješteni ŠRU *Dunav* te nautički i ronilački klub, a prostorije su Agencije na cijelome prvom katu.

prije kontrola i nadzor plovni putova i izrada planova srednjoročnog razvitka vodnih putova te njihova gradnja, tehničko unapređenje i prometno-tehnološka modernizacija, održavanje putova i građevina i osi-

Gradilište u zimskim uvjetima

Pogled na gradilište s jugoistoka tijekom posjeta

Inače Agencija za vodne putove (u početku se zvala Agencija za plovne putove unutarnjih voda) osnovana je 2005., a počela je s radom 2006. u Vukovaru. Njezini su ciljevi ponaj-

guravanje djelovanja riječnih informacijskih servisa. Sada imaju 25 zaposlenih i 4 broda, a brinu se o 3 naše plovne rijeke – Dunavu, Dravi i Savi.

Glavni ulaz u zgradu – pogled sa sjeverozapada

Sve su te rijeke granične i na svakoj od njih ima problema. Na Dravi je s Mađarima sve odavno razrađeno i poznato, posebno stoga jer je to bila granica i negdašnje Jugoslavije, a to nije otežala ni okolnost što je u posljednje vrijeme i tzv. „šengenska granica“. Sa Srbijom je na Dunavu glavni problem u teritorijalnim „džepovima“ koji se nalaze i na jednoj i na drugoj obali nakon mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. Inače za probleme vezane uz plovidbu zaključen je ujesen 2009. sporazum koji je Hrvatska ratificirala, a u Srbiji taj postupak još traje. S Bosnom i Hercegovinom je za Savu potpisan sporazum, a sada se dogovaraju uvjeti za uređenje rijeke Save za IV. klasu plovnosti, što bi se moglo financirati iz fondova Europske unije. Problemi se najbolje uočavaju kod obilježavanja i čišćenja plovnog puta unutar riječnoga korita. Uobičajeno je na graničnim rijekama u svijetu da se to radi po riječnim odsjecima jer je to i jeftinije i prikladnije. Tako se radi na Dravi i na Savi, ali na Dunavu svatko obilježava svoju stranu plovnoga puta.

Za gradnju su se sjedišta Agencije odlučili zajednički s gradom na Oto-

Radovi na gradnji vidikovca

ku športova držeći kako je to i najprikladnija lokacija. Sretna je okolnost što se radilo o gradskom zemljištu i što je Grad u tome vidio mogućnost trajnog smještaja svojih udruuga i klubova vezanih uz športove na vodi. Gradnja nove i atraktivne zgrade početak je konačnog uređivanja ovoga atraktivnoga dijela dunavske obale u Vukovaru koji je, kako se čini, dosad bio najzapušteniji. Taj

dio obale nakon gradnje nasipa nikad nije bio cjelovito i promišljeno osmišljen već su se sadržaji gradili ovisno o prigodi. Nakon što su obnovljeni neki sadržaji te izgrađeni novi, poput tzv. *Crne udovice* i hotela *Lav*, konačno se započelo s temeljitom obnovom dvorca Eltz. Čak je i jedno od najvećih vukovarskih rugla, zgrada negdašnje *Name* pred obnovom. Pošto ju je bio kupio splitski poduzetnik Kerum, stajala je nedirnutu nekoliko godina. No nedavno ju je kupila vinkovačka tvrtka *Eurco* koja je odmah počela s rušenjem nepotrebnih i oštećenih dijelova. Prema informacijama iz lokalnoga tiska, na tome će mjestu biti zadržana trgovačka namjena, ali s kvalitetnijom robom (brendovima) jer

takvih sadržaja Vukovaru nedostaje. Najavljeno je da će u njezinu području, u dogovoru s gradom, biti uređeno i javno parkiralište.

Inače u gradu se počinje razvijati i turizam i godišnje pristaje približno 150 putničkih brodova (popularno zvanih „bele lađe“), svojevrsnih riječnih kruzera koji su prava europska moda i iz godine u godinu njihov se promet sve više povećava. Za njih

je Vukovar nezaobilazno odredište, prema podacima Lučke uprave prošle je godine bilo 18.000 putnika. Obično je riječ o američkim turistima, a izlazak na obalu često je povezan s posjetom Kopačkom ritu ili Vučedolu.

Dunava. Gradilište je bilo obranjeno, ali mu se teško moglo prići. Vjerojatno će se potpuno završena zgrada predati investitorima krajem srpnja ove godine.

Ing. Ištuk je upoznat s otporima koji u Vukovaru postoje prema novoj

nicu da se gradi na području koje zna biti potpuno poplavljeno, kao što se to dogodilo 2006. godine. O tom se problemu razmišljalo i tijekom projektiranja, pa je u skladu s uvjetima *Hrvatskih voda* razina prizemlja podignuta za približno dva

Gradilište zgrade Agencije za vodne putove za nedavne poplave

Prije gradnje nove zgrade najprije se rješavala prostorna i urbanistička dokumentacija, a zatim su krajem 2008. započeli radovi. Za glavnog je izvođača kao najpovoljniji izabran *Hidromont* d.o.o. iz Vukovara, a nadzor obavlja ured ovlaštenog inženjera Emila Kolara, dipl. ing. građ., koji je ujedno i glavni nadzorni inženjer. Završetak je bio ugovoren do lipnja 2010., ali radovi pomalo kasne jer je u međuvremenu bila poplava i vrlo oštra zima. Završetak je i svečano otvorenje uz nazočnost hrvatskoga državnog vrha bilo planirano na Dan Dunava 29. lipnja ove godine, ali su to odgodile najnovije visoke vode

zgradi. Te su primjedbe uglavnom potaknute činjenicom kako bi Otok športova trebao ostati kakav je i dosad bio u posljednjih nekoliko desetljeća. No kada se zna da restoran *Vrške* unatoč svojoj popularnosti ne zadovoljava osnovne ugostiteljske pa ni sanitarne standarde, tu bi zgradu trebalo temeljito obnoviti i preurediti. A to onda ne bi bio restoran kakvog se stariji Vukovarci sjećaju. Nova se zgrada izvrsno uklapa u okoliš i svojim će posebnim izgledom biti i posebna vukovarska atrakcija.

Jedna od zamjerki protivnika gradnje nove zgrade odnosila se na činje-

metra, a visinska je razlika iskorištena za oblikovanje terasa budućega restorana u prizemlju i može poslužiti i kao gledalište za različita događanja koja se na Otoku športova predviđaju. Podrum je zasebna jedinica koji se u slučaju poplave neće štiti nego samo isprazniti, a ima i posebno izvedenu odvodnju. Ostali su sadržaji u razini dunavskog nasipa preko kojega se nikad, otkad je izgrađen, nije prelijevala voda.

Od ing. Ištuka doznali smo da je vlasnik restorana *Vrške Velepromet* d.o.o. iz Vukovara koji ga je potom iznajmio. Za potrebe gradilišta poseb-

Putnički brod na Dunavu snimljen s terase nove zgrade

no je nasut krak rukavca jer postojeći most ne bi izdržao tešku građevinsku mehanizaciju. Ta će nasuta komunikacija ostati sve dok ne bude izgrađen novi most za koji je već dobivena građevna dozvola. Osim toga, pri uređivanju šetnice trebat će nešto nizvodnije izgraditi novu lučicu za vukovarske brodice. Naime kada se gradila sadašnja zimska luka računalo se na male ribarske čamce, a sadašnji su brodovi znatno veći i ima ih zaista previše. Kada se uredi nova lučica, onda bi sadašnja luka služila potrebama Agencije i lučke uprave, a možda i za pristajanje manjih turističkih brodova.

S direktorom Agencije za plovne putove obišli smo i gradilište. Na zgradi su se obavljali završni radovi. Pri obilasku smo ponovno sreli projektanta Hrvoja Bakrana i njegovu suradnicu Veru Ružić koji su obavljali redovit projektantski nadzor. Zgradu smo temeljito promotrili sa svih strana i zaista se uvjerali da se iznimno dobro uklapa u okoliš i da će, posebno s riječne strane, biti vrlo uočljiva i privlačna. Čak je pomalo sretna okolnost da se nova zgrada nalazi ispred glomaznog zdanja po-

harane *Name*, koja ni kad se obnovi neće izgledati osobito privlačno. Tako će ju nova zgrada Agencije na neki način i sakriti. Šteta je što se pri obnovi *Veslačkog kluba* išlo na faksimilnu obnovu jer sada ta zgrada nekako strši i ne uklapa se u vizure novih zgrada hotela *Lav* i *Hrvatskog doma* ispred kojih se nalazi. No dok se ne ukloni postojeća prizemna zgrada restorana *Vrške*, nemoguće je govoriti o bilo kakvoj smisljenoj prostornoj organizaciji Otoka športova.

Iskoristili smo kratak predah da popričamo sa Željkom Pečarićem, ing. građ., glavnim inženjerom gradilišta iz *Hidromonta*. Od njega smo saznali da su radovi na gradilištu započeli 19. prosinca 2008. i da je na gradilištu bilo prosječno 35 radnika. Imali su dva veća prekida, u travnju i lipnju 2009., kad su bili poplavljeni, zapravo kada je voda bila u podrumu nije se moglo raditi. Osim toga, u početku radova bila je pritisnula vrlo oštra zima s mnogo snijega, pa su radovi dosta kasnili. No unatoč tome sada je sve pri kraju. Glavni je kooperant za čeličnu konstrukciju i dio građevinskih radova bio *Volko* d.o.o., za elektroinstalacije *Stigor* d.o.o. i

za uređenje pročelja *Blažević* d.o.o., a sve su te tvrtke iz Vukovara i okolice.

Zaključak

Gradnja sjedišta Agencije za vodne putove u Vukovaru, koja će usto ugostiti športske udruge te imati vidikovac i ugostiteljske sadržaje, svojom je atraktivnošću i neobičnom lokacijom privukla pozornost mnogih Vukovarčana i njihovih posjetitelja. Kada u cijelosti budu kao šetnice uređene obale Dunava i Vuke, sasvim je sigurno da će nova zgrada zasjati pravim sjajem i biti novo gradsko okupljalište, što će se posebno osjetiti kada se na njezinoj terasi budu održavale raznovrsne kulturne i zabavne priredbe.

Iako je riječ o relativno maloj zgradi koja se doima kao da lebdi iznad Dunava, svojom će ljepotom nesumnjivo osvježiti i obogatiti gradske vizure. A rijetko koji naš grad poput Vukovara zaista zaslužuje lijepe i nove zgrade.

Branko Nadilo

Crteži i slike:
arhiva projektanta i B. N.